

E M P R E S A F A M I L I A R

**Les grans empreses
familiars a Europa (I)**

Modest Guinjoan / Josep Maria Llaurador

gu@barcelonaeconomia.com

L'estructura empresarial de Catalunya té posats una bona part dels seus fonaments en empreses familiars. Sense entrar-ne a definir els límits quantitius, es tracta, sobretot, d'empreses petites i mitjanes; també n'hi ha algunes de grans, totes elles amb el denominador comú del control de la propietat per part d'una família i la implicació d'un o diversos dels seus membres en la gestió del negoci.

Les empreses grans, siguin o no siguin familiars, són les més conegudes per part de tothom. Ho són perquè donen feina a molta gent, perquè facturen molt, perquè tenen una presència freqüent en els mitjans de comunicació, perquè ens les trobem en el lineal del supermercat, perquè són la punta de llança de la innovació, perquè fan molta publicitat, perquè un gran nombre de petites i mitjanes empreses –la majoria familiars– en depenen; en definitiva, perquè són actors destacats de l'economia, de manera que qualsevol incidència seva té repercussions més enllà de les quatre parets de la pròpia empresa.

Les grans empreses familiars, de la mateixa manera que les petites i mitjanes, tenen propietaris amb noms i cognoms coneguts, personatges individuals en el cas dels fundadors, familiars amb el mateix

cognom en el cas de les empreses de segona i posteriors generacions, tot i que la propietat formal s'amaga sovint darrere de fundacions, *holdings*, societats patrimonials o altres instruments de la propietat.

La revista *Family Business* ha publicat recentment un llistat de les més grans empreses familiars del món, exceptuant-ne les dels Estats Units. La identificació d'aquestes empreses és la continuació de la feta per part de la mateixa revista l'any 2000, en què es van llistar les 100 empreses familiars nord-americanes més grans. En un primer reconeixement, la revista identifica 95 grans companyies familiars de diferents països europeus, asiàtics i de l'Amèrica Central amb la característica de ser de control familiar. La llista il·lustra l'abast de l'empresariat familiar, tot donant algunes dades molt bàsiques de l'activitat (facturació, empleats...) i d'altres de menys conegudes relatives a la propietat i al control de les empreses en qüestió.

De les 95 grans empreses indicades n'hi ha 63 d'europnees. El país amb més empreses és França, amb 17 (PSA-Peugeot, Carrefour i Auchan, ara fusionades, Michelin, L'Oréal, Dassault...), seguit d'Alemanya amb 14, entre les quals destaquen per ser de control familiar BMW, Tengelmann, Robert Bosch, Bertelmann, Henkel i Porsche. D'Espanya n'hi ha 8 (El Corte Inglés, Ferrovial,

Mercadona i dues amb seu a Barcelona: Fomento de Construcciones y Contratas i Roca Radiadores). De britàniques n'hi ha 7 (Salsbury, Daily Mail, JCB...). D'italianes, 4 (FIAT, la primera del rànquing, Benetton...). La resta de països en tenen 3 o menys, entre les quals destaquen Novartis, Ikea, C&A i Lego.

Aquestes 63 empreses europees juntes facturen 110 bilions de pessetes o 670 miliards d'euros, donen feina directa a més de 3 milions de persones i són protagonistes econòmics de primer ordre a escala mundial, contradient així el tòpic que assimila empresa familiar amb empresa petita i mitjana.

Totes les empreses tenen opcions de convertir-se en grans companyies. Que l'origen sigui familiar no vol dir que l'empresa no pugui fer-se gran ni que, quan ho faci, hagi de renunciar a continuar sent familiar. Això sí: el salt de dimensió sempre porta associat algun preu.

En seguirem parlant.